

תוכן עניינים:

1	מבוא
2	פרק א: דוריס סלסדו
3	האומנות עבור סלסדו
3-5	עבר, הווה, עתיד
6-8	פרק ב: היעדרות
9-13	פרק ג: הכלאה בין רהיטים לחומרים אורגניים
9-11	בית האלמנה (1992-1995)
11-13	Unland (1998-1995)
14-16	פרק ד: Untitled (2008-1989)
14	Untitled 1995
15-16	Untitled 1992-1989
17-18	פרק ה: Plegaria Muda (2008-2010)
19	פרק ו: Atrabiliarios (1992-2004)
20	סיכום
21-22	ביבליוגרפיה
23-35	נספחים

מבוא

במשך יותר משלושים שנה, דוריס סלסדו חוקרת בעבודותיה את היסטורית האלימות הפוליטית של קולומביה, ארץ מולדתה, כמו גם סוגיות של גזענות, קולוניאליזם וצורות אחרות של חוסר צדק חברתי ומשלבת חוויות אישיות מראיונות שהיא עורכת עם משפחותיהם של הקורבנות. עבודות הפיסול המאופקות שלה מתייחסות ברגישות לאובדן ולטראומה של הפרט ומציגות באופן מופשט אלימות, ייסורים וכאב.

היצירות שלה משמשות כמין עדות שקטה למועלמים וחסרי הקול, אלה שחיים בשולי החברה והכאב שלהם תמיד נחשב פחות, והן מורכבות מחפצים משוחזרים המשוייכים לספרה הביטית כמו, שולחנות, ארונות, כסאות ובגדים. במהלך העבודה אנסה להתחכות אחר הרדי-מייד ביצירותיה של סלסדו בהקשרים של אלימות, אובדן ותיעוד ואבחן טכניקות שונות כמו תפירה, יציקה, שזירה וריבוד אותן היא מפעילה על החפצים על מנת להמחיש את האלימות והטראומה. בתחילת העבודה אפרט בקצרה על חייה האישיים של האומנית, על הפילוסופים והמשוררים שמהם הושפעה ואציג נקודות מרכזיות המתייחסות לחשיבות התיעוד בעיניה ככלי לשינוי חברתי. בהמשך אציין את מוטיב ההיעדרות החוזר תדיר בעבודותיה בהקשרים של הגוף הנעדר מהיצירה ואפרט על ההיבטים השונים של אלימות וטראומה אותם היא מציגה באמצעות העלמת הגוף מעבודותיה. לאחר מכן אסקור בהרחבה שלוש סדרות של עבודות, כל אחת מהן מציגה באמצעות הרדי-מייד, את האלימות הפוליטית והגוף הנעדר בהקשרים שונים. לבסוף אציג שתי עבודות נוספות של סלסדו המתייחסות לסוגיית הנעלמים, ה-Desaparecidos, תופעה מתמשכת ובלתי נתפסת של אנשים הנעלמים בקולומביה וככל הנראה נרצחים על ידי הצבא, במקרים רבים, גופותיהם של הנעלמים מתגלים לאחר שנים רבות בקברי אחים.

פרק א: דוריס סלסדו

דוריס סלסדו (Doris Salcedo) נולדה ב 1958 בעיר בוגוטה שבקולומביה בה היא מתגוררת ויוצרת עד היום, במהלך לימודיה לתואר שני באוניברסיטת ניו יורק הושפעה רבות מעבודותיו של יוזף בויס (Joseph Beuys), אמן חזותי ששילב מודעות פוליטית ביצירותיו, בויס האמין כי בכוחה של האומנות לרפא טראומות חברתיות ופעל להציף את הפוטנציאל של האמנות ככלי לשינוי חברתי.¹ השקפת עולמה של סלסדו הושפעה רבות מפילוסופים כמו ז'אן-לוק ננסי (Jean-Luc Nancy)² ובעבודותיה היא מצטטת תדיר את המשורר היהודי, פאול צלאן (Paul Celan), ניצול שואה אשר רבים משיריו עוסקים בהתמודדות עם הטראומה של השואה ועם הגזענות וההדרה של היהודים באירופה שלאחר המלחמה.³

בלימודיה לתואר ראשון התמחתה סלסדו בעיקר בציור, אך במהלך תקופה זו התעניינה גם בתאטרון הקולומביאני של שנות ה-70 שהושפע עמוקות מברכט, ואף עבדה תקופה קצרה בתאטרון כמעצבת תפאורה,⁴ באותה תקופה נפוץ מאוד בקולומביה "התאטרון החדש" שהיה בעל זיקה ישירה להמפכה הקובנית. ה"תאטרון החדש" נועד להפשיט את הקהל מהשקפותיו האידיאולוגיות, על מנת לייצר אצל הצופה יכולת להתבונן באופן אובייקטיבי על המאורעות החברתיים והמדיניים ולהבחין בסתירות הפנימיות מאחורי הגרסאות הרישמיות של הממשל.⁵

העבודה בתאטרון מייצגת עבור סלסדו את הרגע שבו שני תחומי העניין שלה: פוליטיקה ואומנות התחברו, היא רואה את עצמה כמקשרת בין אירועים שקורים בזמנים ובמדינות שונות לאנשים שונים ואורגת בין מחשבות של פילוסופים, משוררים וחוויות של קורבנות אלימות לבין האובייקט החומרי, המשמש מעין עדות חרישית לאלימות הנטועה עמוק בחיי היום, יום שלנו.⁶

¹ Director Pritzker, Grynsztein Madeleine and widholm R. Julie, *Doris Salcedo*, Exh. cat. (Miami: Perez ArtMuseum, 2016), 3.

² Grynsztein Madeleine and Widholm R. Julie, *Doris Salcedo*, Exh. cat. (Chicago: Museum of Contemporary Art Chicago, 2015), 17

³ Hong, P. Cathy, "Against Witness," *Poetry* (May 1st, 2015): 151.

⁴ Silva I.T. Diana, "Analyzing Doris Salcedo's Political Commitment," *Revista Educacion y Desarrollo Social* 11.1 (2017): 149.

⁵ Ibid., 150.

(2017). In Enriguez S. Mary, "A conversation with Doris Salcedo." *Harverd Art Museums*

⁶ <https://harvardartmuseums.org/article/a-conversation-with-doris-salcedo> (Last Access: 14.08.2021)